

Artikel från hd.se av Erika Svantesson den 10 september 2004

Havsbadens första dotter

Hennes far byggde Havsbadens första sommarhus 1919. Han är borta nu och det forna sommarhusområdet helt annorlunda, men Eivor Prellners mångåriga minnen från huset på Saltsjövägen är glasklara.

ÄNGELHOLM. Eivor Prellner är 91 fyllda, och bor sedan slutet av åttiotalet i en lägenhet vid Tingstorget. — Jag var först in här och först in i Havsbaden, säger hon. Hennes lägenhet var nämligen helt nybyggd då hon 1989 flyttade in. Liksom sommarhuset i Havsbaden var 1919 när familjen Gülich flyttade in. Det var far Alfred, mor Ida, en son och en dotter. Dottern var Eivor, då sex år. Viljan att bygga sommarhus i det oexploaterade området föddes när familjen 1917 stannade över på hotell Skälderviken. En promenad senare och Alfred Gülich hade bestämt sig. — Far fick själv bestämma var han ville bygga. Eftersom han var säker på att havssaltet skadade husets trä och målade ytor ville han ha en skogstomt. Vi bodde på en kulle, underbart! tycker Eivor Prellner. Hon minns att översvämningar från ån och bäckarna inte var ovanliga, och tack vare det höga läget var Gülichs källare en av få som aldrig vattenfylldes. Adressen var då Havsbadsvägen, i dag Saltsjövägen 8. Dittills bodde bara ett fåtal åretruntboende i Havsbaden, på Hemvägen, enligt Eivor. Den enda där som hon hade kontakt med var Matilda. Efternamnet är för Eivor okänt, men säkert är att denna Matilda skötte badet och hytterna. — Badhjälp tror jag hon kallades. Man lämnade in sina badkläder till sköljning och fick tillbaka dem torra. Då var stranden mer än dubbelt så bred som nu, havet har ätit upp mycket... Samma sommar som familjen Gülich hade flyttat in, flyttade en apotekare in i grannskapet. Callmander hette han och Eivor minns honom mycket väl. — Han stod och sjöng på klitterna och sen red han in till jobbet i stan! Alfred Gülich var köpman i grunden, och blev sedermera direktör för AB Axel Christiansson i Malmö, olje- och maskinförnödenheter tillhandahöll man där. Firman gick bra och familjen hade gott om pengar. Men både el och rinnande vatten saknades i sommarhuset. Båten som gick mellan Skälderviken och Ängelholm kom med färskvatten, dass fanns på gården och ljuset kom kvällstid från fotogenlampor. Under tjugotalet började sommargästerna strömma till och tomträterna gick åt som smör i solsken. Eivor Prellner behövde aldrig sakna lekkamrater. — Vi hade så roligt därute! Vi startade en klubb, "hasbsylklubb". Den blev en cykelklubb så småningom, men mestadels gick vi. Vi hade våra lagar och förordningar och följde man inte dem så fick man smisk med björkris. Vi byggde en hydda i skogen av runda stockar. Och så lekte vi indianer och vita. Jag skulle tro att jag tillhörde de vita.

På midsommaraftons morgon samlade mor Ida tanterna i byn. Barnen plockade blommor och hjälpte till att klä stängen. Männen kom vid lunch och reste den. Den platsen kom sedan att kallas Idavallen. På eftermiddagen plockades barnen upp av en hästdragen skrinna, och det arrangemanget var det Eivor själv som stod för. Liksom att spelmän med fiol och dragspel underhöll. På onsdag och lördag bjöds det upp till dans på Klitterhus. Eivor fick en halv sockerdricka att feta på under de kvällarna, och hon älskade att dansa. Nu har hon svårt att gå, dansa ännu mindre. Tennisen har hon lämnat bakom sig, men under barn- och ungdomen i Havsbaden spelade hon mycket. De banor som finns än i dag på vägen mot Klitterhus stammar från hennes föräldrar. Fast då fanns det bara en bana. — Vi barn fick spela mellan elva och två, för då tyckte de vuxna att det var för varmt. Femtio öre per timme kostade det, och som vi spelade!

I vuxen ålder utbildade sig Eivor Prellner till tandläkare. Hon bodde på olika håll, träffade sin man Gösta i Katrineholm och flyttade senare till Lund. Men till sommarhuset på Saltsjövägen har hon ständigt återkommit, så småningom med både barn, barnbarn och barnbarnsbarn. 1976 flyttade hon och maken ut permanent. När Gösta dog 1982 blev det stora huset och tomten för mycket för Eivor. Ett par år senare sålde hon, och bor sedan dess alltså i centrala Ängelholm. Men titt som tätt är hon ute i Havsbaden på besök. — Jag älskar havet, och mitt gamla hus är sig likt. Men annars är allt annorlunda. Då var det bara skog, skog och skog.